

TÓTH ÁGNES VERONIKA

Stíluskeresés

■ PR-EVOLUTION II.; PÓLUSOK ■

A fiatal koreográfus eldöntheti, hogy legzetesen egyedi formanyelve keresésére vagy a kísérletezésre, a folytonos megújulásra helyezi-e a hangsúlyt, de a két folyamat természetesen nem zárja ki egymást: csak éppen egy alkotói pályán belül, adott időszakban hol az egyik, hol a másik szemlélet kerül előtérbe. Igen tanulságos ebből a szempontból elemezni a Trafó néhány januári bemutatóját, a PR-Evolution II.-t és a Pólusok-estet: az első eseményre inkább a megtalált stílusjegyek, míg a másodikra a kísérletezési szándék volt jellemző.

A PR-Evolution első része néhány hónapja akkorát robbant a Trafóban, hogy helyből átrendezte az erőviszonyokat. Attól a pillanattól lehetett tudni, hogy a Rambert Dance Companyból hazatért Kun Attila és a Harangozó-díjas Venekei Marianna profizmusa bizalmat érdemel. Számomra akkor Kun Attila 7 című koreográfiája volt az igazi reveláció: a táncosok zaklatott, aszimmetrikus hangsúlyokkal uralták, szinte dekonstruálták a teret, és ezt a hatást Kovács Gerzson Péter kiváló, folytonosságot és töredezettséget vegyítő neonfényei még inkább aláhúzták. Impulzív, kitörő energia-hullámok találkozásainak képzetét keltette a darab, melyben nem az egyes személyiség volt a fontos, hanem a testek pattanásig feszült, mégis hűvös és halálpontos összjátéka, mely leginkább talán megvadult óraszerkezetre emlékeztetett.

Most, a PR-Evolution második részében már természetesnek vesszük a két hazai koreográfus stílusjegyeit, a letisztult mozdul-

latképleteket, a hangsúlyosan koreográfiai – és nem színházi – ötletekből szőtt látványt, a tiszta tánc meghonosításáért folytatott elszánt küzdelmet, és drukkolunk a táncosok (a Jeremy James-darabban leginkább szembeszökő) összecsiszolódási folyamatának.

Egyrészt örömteli, hogy a hónapokkal korábban bemutatott Jeremy James-koreográfia, a *Gaps Lapse and Relapse* ilyen szépen beérett, másrészt viszont éppen ez a körülmény emeli ki, hogy Kun Attila új darabjában, a *Fetish*-ben a szereplők még nem mozognak teljes biztonsággal, apróbb ritmusproblémák, döccenések akasztják meg mozdulataik áradását. Az előadás a fogyasztói társadalom kritikája; Kun Attila a szórólapon a pénz és a hatalom utáni vágyat a „délbábfétisek” uralkodásának nevezi. A színpadtérben a magas oszlopokon álló, bekapcsolt, villódzó tévék dominálnak, melyeken hírek, tőzsde- vagy együgyű reklámok képei futnak. A kissé leegyszerűsített problémákat elsősorban a vetítés és a tévéken futó képek közvetítik, az oszlopok tövében mozgó testek önmagukba zárt, repetitív lüktetése ezer más jelentéssel is bírhatna. Persze fontos kérdés, hogy mennyire vagyunk manipulálhatók, és mennyit őrizhetünk meg magunkból, de maga a koncepció nem hat a reveláció erejével: Kun Attila erőssége inkább a tisztán mozgásra épülő, ezernyi friss, meglepő ötletet tartogató testköltészet.

A *sirálytánc* két nagyszerű táncos, Kun Attila és Venekei Marianna tudására, testére íródott. A koreográfus, Venekei Marianna ismét találkozásokról mesél, de ezúttal mintha melegebben, barátságosabban, intimebben tenné, mint előző, szikár szépségű darabjában, a *II. fejezetben*. Az éterien tiszta és absztrakt képletet néha egy-egy viccesebb (a sirályokra utaló), már-már imitatív gesztus színezi, a pár érzékeny rezdülései, rebbenő, egymásba fonódó mozdulatai tökéletes szakmai összehangoltságot tükröznek. A szemet gyönyörködtető darab mégis hagy maga után egy kevés hiányérzetet, mintha a fegyelmezett, mindent tudó testek kínokon edződött, könnyed szépségében teljes egészében a klasszikus balett problémamentes, idilli világképe mentődött volna át.

Jelenet a *Fetish*-ből

Koncz Zsuzsa felvételei

Venekei Marianna és Kun Attila A sirálytáncban

A *Pólusok*-esten a Műhely Alapítvány által támogatott fiatal koreográfusok mutatkoznak be: ez alkalommal Duda Éva és a (Civil Negyedet rejtő) Finita la Commedia hozott egy-egy új darabot a Trafóba.

Duda Éva darabja, a *Húsba tépve* mintha nem tenne többet, mint közhelyeket halmozna a „se veled, se nélküled” állapotról. A környezet szándékolatlan rideg, az egyetlen díszletelem egy kör alakú, leginkább betongyűrűre emlékeztető ágy. Ez a bútor darab egyben céltárgy is, mivel az (anti)love-story, amelyet látunk, jórészt ezen az ágyon játszódik. A férfit (Szász Dániel) és a nőt (Duda Éva) mintha csupán a kielégíthetlenség hajtaná egymáshoz, valódi kapcsolat nincs köztük, csak közöny, végig idegenek maradnak egymásnak. A testek besüppednek a kör alakú szivacsba, lecsúsznak a földre, vagy éppen egymásnak csapódnak – nincs igazán jelentősége. A szerepek szinte parodisztikusan spleenesek, az alkotó nem mer humort csempészni a banális klisék mögé. Nem baj, se Szász Dánielt, se Duda Évát nem kell sajnálni e kevésbé sikerült stíluskeresési próbálkozás miatt, hiszen mindkettőjüknek van már annyi művészi hitelük, hogy elhiggyük: valójában sokkal többet tudnak ennél.

A Finita la Commedia (az eddigi Civil Negyedként ismert alkotópáros, Fehér Ferenc és Juhász Anikó, alias O. Caruso) *Medusa piercing* című előadása a teljes megújulás jegyében született. Juhász Anikóék már dolgoztak együtt a fiatal képzőművészekből álló Corporation csoporttal az *Exit* című darabban, ahol nemcsak a zene egy részét bízták rájuk, hanem például a Merz Házban tartott esten a szólista, Fehér Ferenc mozgását parallel videovetítés sokszorozta meg. Mégis, aki valamennyire ismeri a Corporation csoport sokszínű, szerteágazó tevékenységét, az érzi, hogy a *Medusa piercing*ben kaptak igazán teret saját világuk bemutatásához. Tevékenységük a festészettől a számítógépes grafikán, a kísérleti elektronikus zenén és videoinstalláción át egészen a többnapos önálló fesztiválokig terjed, de a csoport rendszeresen szerepel a POSZT off-programján és zenei fesztiválok mellett több tucat kiállításon is.

Utazás, látomás, rémálom – csak keresgélni lehet a szavakat a *Medusa piercing* nyújtotta élmény megfogalmazásához. A Corporation apokaliptikus világképe videón jelenik meg: szinte a teljes padlón mozgóképek futnak, utcák, házak szaladnak, közben egy lányt, Lőrinc Lilla festőt látjuk kómában, mintha az egész az ő víziója lenne, eltorzult szabályos

arca szinte egy vízi hulláéhoz hasonlít. A vér, a véráldozat szimbóluma ezen a videón is hangsúlyos, vékonyka vörös patak csordogál a mosdókagylóban; máskor egy szemet vágnak szét; brutálisan nyers felvételek kergetőznek a felvállalt hit tételmondataival: „Isten szeret téged”; közben egy furcsa vadállat vészjósló szeme villan. A képek mintha egyenesen a tudatalattiból dőlneek kifelé a maguk összeviszszaságában, mindenféle kontroll nélkül.

A szólista, Fehér Ferenc tetőtől talpig koromfeketére festve vibrál, lüktet a zene és a képek sodrában, arca láthatatlan, jelenléte szinte személytelenül riasztó. Van olyan táncos, aki civilben és a színpadon egyaránt azonos önmagával, ismerős, míg mások elképesztő mértékben átalakulnak a színpadon. Fehér Ferenc kameleoneként ki-fordul önmagából, felismerhetetlenné válik, de nemcsak civil énjéhez nem hasonlít, hanem az előző darabokban megismert kapcsolatos, copfos figurához sem, akit az *Exit*-ben láthattunk bőröndjén ülve. Apró fricska ez azok felé, akik nem hittek abban, hogy a Civil Negyed bármikor képes száznyolcvan fokos fordulatra. A szerep kedvéért az előadót szinte teljesen kopaszra nyírták, arcvonásait és testét ellepi a festék, szemében fehér kontaktlencse, fenyegetően idegen, uralhatatlan, akár egy elszabadult árnyék. Ez a fiú zseniális: ösztönös, veleszületett tehetsége, a rengeteg munka, gyakorlás, kísérletezgetés, a megtalált formák lerombolása és újjáépítése nyomán mára a sokszorosát éri. Juhász Anikó, Fehér Ferenc koreográfusa és társközpontja pedig biztos érzékkel vonzza magához azokat a nyitott szemléletű művészeket, akikkel járatlan utakat fedezhet fel.

A Civil Negyed/Finita la Commedia stílusváltása ez esetben valóban radikális, a Corporationnal való találkozásból sokkoló remekmű született.

PR-EVOLUTION II. (Trafó)

Venekei Marianna: A sirálytánc Kun Attila: Fetish

A PR-EVOLUTION TÁNCOSAI: Kopeczny Kata, Kovács Dóra, Kun Attila, Réti Anna, Szabó Csongor, Tonhaiser Tünde, Venekei Marianna.

PÓLUSOK (Trafó)

Duda Éva: Húsba tépve

ZENE: Kunert Péter. DISZLET: Bátonyi György. JELMEZ: Duda Éva, Csabai Attila. LÁTVÁNY: Kovács Gerzson Péter. ELŐADÓK: Duda Éva, Szász Dániel.

Fehér Ferenc–O. Caruso: Medusa Piercing

MÉDIUM: Fehér Ferenc. PROJEKT, DESIGN: Corporation. ZENE: Corporation, Indigo. ART-LINE: O. Caruso.